

Orman kanunu

(Resmî Gazete 'te neşir ve ilâm : 18/II/1937 - Sayı : 3537)

No.
3116

Kabul tarihi
8 - II - 1937

BİRİNCİ KISIM

Umumî hükümler

Birinci fasıl

Ormanın tarifi, taksimi, murakabesi

BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbikında kendi kendine yetişmiş veya emekle yetiştirilmiş olup ta her hangi bir çeşit orman hasılatı veren ağaç ve ağaçcıkların toplu halleri yerleriyle beraber orman sayılır.

Sazlıklar ve muhitin tabiati itibarile kuru ve baltalık yapılamayan veya step florasile örtülü yerler her çeşit dikenlik ve fundalıklarla parklar ve ormanlara bitişik olmayan beş hektardan az sahipli arazi üzerindeki ağaçlar ve ağaçcıklar ormandan sayılmaz.

İKİNCİ MADDE — Buldukları mevki ve vaziyet ve haiz oldukları hususiyet noktasından halkın, memleketin sıhhat, selâmet ve menfaatine yarayacak olup ta birinci madde şumulüne giremeyecek olan muayyen ağaçlı sahalar İcra Vekilleri Heyeti kararile belli edilerek buralardaki ağaç katiyatı orman idaresinin iznine tâbi tutulabilir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Ormanlar dörde ayrılmıştır:

- 1 - Devlet ormanları;
- 2 - Umuma mahsus ormanlar (köy, belediye ve idarei hususiyeler gibi hükmî şahsiyeti haiz amme müesseselerine aid ormanlar).
- 3 - Vakıf ormanlar;
- 4 - Hususî ormanlar.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Devletten başkasına aid olan bütün ormanlar da bu kanunun hükümleri dairesinde Devletin murakabesi altında olup Devlet namına bu murakabe orman idaresi tarafından yapılır.

İKİNCİ KISIM

Devlet ormanları

Birinci fasıl

Ormanların sınırlanması

BEŞİNCİ MADDE — Devlet ormanlarının ve bu ormanların içinde ve bitişindeki otlak, yaylak, kışlak, sulak ve diğer ormanlar ve her nevi arazi ile sınırları tesbit olunarak sınırlanması işini aşağıdaki komisyonlar yapar.

Bu komisyonlar, Ziraat vekâletince tayın edilecek bir orman başmühendisi

veya mühendisinin başkanlığı altında yüksek orman tahsili görmüş bir orman memuru ve Adıye vekâletince Hukuk mezunları arasından tayin edilecek bir hukukçu ve vukuf erbabından olarak beldelerde belediye encümenleri, köylerde ihtiyar heyetleri tarafından seçilecek ikişer zatten teşekkül eder. Bu komisyonlara lüzumu kadar kâtib verilebilir.

Askerî memnu nıntakalardaki ormanların sınırları tesbit olunurken Millî Müdafaanın da bir mümessili bu komisyonlara iştirak eder.

Komisyonların işe başlayacakları gün mahallin en büyük mülkiye memuru tarafından ilişiği olan kaza ve nahiyelerde bir ay evvel ilân olunur.

ALTINCI MADDE — Komisyonlar, yaptıkları tahdid işlerini bir defter üzerinde tesbit ederler. Başlanan istikamette gelen bir komşu için defterin sağ sayfasına bir madde açılır. Buraya hudud, zaviye ve komşu arazi ile olan münasebetler yazılır. Sol sayfaya da kroki tersimatı yapılır. Her maddenin altı komisyon ve gelmiş ise komşu tarafından zabıt halinde imzalanır.

YEDİNCİ MADDE — Komisyonların tahdid mazbatalarının hulâsaları resmî gazete ile ilân edilir. Hududu gösteren kroki de dahil olduğu halde bunların birer sureti alâkalı belde ve köylerin münasip yerlerine talik olunur. Asılma tarihi beldelerde belediye encümenlerinin, köylerde ihtiyar heyetlerinin tasdik edecekleri bir vesika ile tevsik olunur. Bu talik, şahsen tebliğ hükmündedir. Zabıt münfericâtına razı olmayanlar, talik tarihinden itibaren üç ay içinde mahallî mahkemelerine müracaatle itiraz edebilirler. Bu müddet içinde itiraz vukubulmazsa komisyonun kararı katilesir. Komisyonların alâkadar ile birlikte yaptığı uzlaşma mazbatalarındaki hükümler katî olup imza edenin buna itiraza hakkı yoktur.

SEKİZİNCİ MADDE — Tahdid edilecek ormanların bitişiğinde veya içinde mülkü veya toprağı olanlar tahdid gününde bizzat kendileri veya vekilleri hazır bulunur ve mülklerinin hudutlarını gösterirler ve bu husustaki vesikalarını ibraz ederler.

İlân olunduğu halde alâkası olanların tahditte bulunmamaları komisyonun tahdid işlerini durduramaz.

DOKUZUNCU MADDE — Sınır işaretleri, zaviyelerde ve uzun tuller istikametinde hendekler, yontma taşlar ve kuru duvarlarla tesbit olunur. Bunların her türlü masrafı Devlete aiddir.

ONUNCU MADDE — Tahdid komisyonlarının, kanunun tatbikından itibaren her yıl en az 250 bin hektar orman üzerinde çalışmaları ve sınırlama ve ayırma işinin nihayet beş senede ikmalî mecburidir.

ON BİRİNCİ MADDE — Tahdid komisyonları mürettep adedin yarısından bir fazlasile toplanabilir ve mevcudun ekseriyetile karar verebilir. Reyler müsavi çikarsa, reisin bulunduğu taraf ekseriyet kazanmış sayılır.

ON İKİNCİ MADDE — Tahdid komisyonlarına tayin edilecek olan reis ve azalar memur değillerse, bunların her birine ayda 100 liradan 200 liraya kadar ücret verilir.

Belediye ve köy ihtiyar heyetleri tarafından ehli vukuf olarak seçileceklere 100 kuruştan 150 kuruşa kadar yevmiye, kâtiblere ayda 75 lirayı geçmemek şartile münasib ücret verilir.

Ehli vukuf ile kâtiblere vazifeye gidecekleri yerlere kadar kilometre başına 30 kuruşu geçmemek üzere mutad nakil vasıtaları ücreti olarak sarfedecekleri hakikî miktar derecesinde nakil vasıtası ücreti verilip başkaca harcirah verilmez.

Memur olsun, ücretli olsun reis ve azalara dahi aynı şekilde nakil vasıtası ücreti verilmekle beraber vazife başında geçirecekleri her gün için 150 kuruş yevmiye verilip başkaca harcirah verilmez.

Tahdid komisyonlarındaki gerek memur ve gerekse memur olmayan reis ve azalarla kâtiblerin maaş, ücret, yevmiye ve nakil vasıtası paraları ve sair masrafları her yıl hesap edilerek bütçeye konur.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Tahdidi yapılmış ve katileşmiş olan ormanlar tapu-
ca hiç bir harç ve resim alınmaksızın Hazine namına tescil olunur.

İkinci fasıl

İstimlâk ve mübadele

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlet ormanlarının ağaçlı veyahud ormandan açılmış çıplak yerlerindeki yaylak, kışlak, otlak ve sulama gibi her nevi haklarla binalar ve hızarlar ve her nevi mallar isimlâk olunabilir veya bunlar mukabilinde bunların sahiplerine rızalarile değerince arazi ve emlâk verilebilir.

Binalar ve hızarlar gibi mallarını söküp götürmek isteyenlere müsaade olunur.

ON BEŞİNCİ MADDE — Sınırlanmış Devlet ormanları içinde veya dışında bulunan köylerin ve dağlık evlerin ve açılmış tarlaların ormanlara ziyânı dokunduğu anlaşılır veya halkın, memleketin sıhhat, selâmet ve menfaati icabı orman olmayan muayyen bir sahada orman yetiştirmek icab ederse, burada oturanlar Vekiller Heyeti kararile başka yerlere kaldırılabılır. Bunların bıraktıkları gayrimenkuller orman mefhumuna girer.

Bu suretle orman mefhumuna giren bu malların bedellerinin sahiplerine ödenmesi ve bu yerlerde oturanların nakilleri ve yerleştirilmeleri 2510 numaralı iskân kanunu hükümlerine göre yapılır.

Üçüncü fasıl

Devlet ormanlarının satılması ve bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi ve bu ormanlara civar köylerin hakları

ON ALTINCI MADDE — Devlet ormanlarının toprağıle birlikte şahıslara veya müesseselere devir ve temlik bir kanun ile izin alınmasına ve bunlar üzerinde her hangi bir şekilde irtifak hakkı tesisi Vekiller Heyetince karar verilmesine bağlıdır.

ON YEDİNCİ MADDE — Parasız intifa hakkı kaldırılmıştır. Türkiyeye yeniden gelecek ve iskân kanununa göre memleket içinde bir yerden diğer bir yere nakledilecek ve topluca köy kuracak göçmenlerle yer sarsıntısı, yangın ve sel gibi sebeblerle felâkete uğramış veya bu kanun mucibince ormanlara zararı olduğu için ormanların içinde veya dışında oturanlardan veya oturdukları yerlerde yeniden orman yetiştirileceği için başka tarafa nakledilmiş olan köylülülerden ihtiyaçları tahakkuk edenlere, yapacakları ev, ahır ve samanlık için bir defaya mahsus olmak üzere orman idaresinin göstereceği ormanlardan İcra Vekilleri Heyeti kararile parasız olarak kerestelik ağaç veya tomruk veya kereste verilebilir ve bunlar mümkün mertebe en yakın ormanlardan temin olunur.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Ormanların içinde veya orman sınırlarına köy ortasından ufki hattı müstakim üzerinde beş kilometre uzaklığa kadar bulunan

köylülere zatî ihtiyaçları için dikili ağaçlara aid tarife bedelinin dörtte birini ve ayrıca kesme ve taşıma masraflarını ödemek şartile ormanların istif edilmiş yerlerinden veya orman memurunun göstereceği mahallerden kerestelik tomruk ve mahrukakat verilir.

Aynı mesafe dahilinde bulunupta öteden beri geçimleri kendi vasıtaları ile iç pazarlara getirip sattıkları kereste, odun ve kömüre bağlı olan köylülerin iştirak edeceği ufak partiler arttırmaya çıkarılır.

Bu arttırmalara, bu köylülerden başkaları iştirak edemez.

Zatî ihtiyaçları için tenzilâth tarife ile verilen malların başkasına satılması yasaktır.

ON DOKUZUNCU MADDE — Ormanların buldukları kaza ve bu ormanlara bitişik kazalar dahilindeki mühtaç köylülere ev, samanlık, ahır gibi zatî ihtiyaçları için kesme, taşıma masrafları ile tarife bedeli ödenmek şartile ve bu mıntaka dahilindeki köylerin cami, mekteb ve köy yollarındaki köprülerinin yapılması ve tamiri için yalnız kesme ve taşıma masrafları alındıktan sonra lüzumu derecesinde ormanların istif edilmiş yerlerinden veya orman memurlarının göstereceği mahallerden kerestelik tomruk verilir.

YIRMİNCİ MADDE — Ormanlardan çıkarılan kerestelik ve mahrukattan başka diğer her nevi orman mahsulleri de arttırmaya çıkarılabileceği gibi geçimleri ötedenberi bu mahsulleri toplayıp satmaya bağlı olan 18 nci maddede gösterilen mesafe dahilindeki köylülere, tarife bedelini ödemek şartile, gösterilecek mıntakada tayin edilecek müddetler içinde toplayıp çıkarmak üzere izin verilebilir.

Bu nevi mahsullerden saleb, yer mantarı, kitre, çilek, soğan, kocayemiş, alıç gibi toprak mahsulâtı ile meyvaları ve ağaçlı yerlerdeki otları toplayacaklardan (18 nci maddede gösterilenlerden başkaları olsa dahi) para alınmaz.

Dördüncü fasıl

Ormanların kadastrosu

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Devlet ormanlarının kadastrosu orman idaresi tarafından yapılır. Kadastro işleri, biri sahanın tavsifatını gösteren yazı işlerinden, diğeri de haritadan ibaret olmak üzere iki gruba ayrılır.

Orman kadastrasına esas teşkil edecek olan haritaların alınması işine bu kanunun meriyeti tarihinde başlanarak 10 sene içinde ikmal edilir.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Kadastro, tahdidi yapılmış ve haritası alınmış yerlerden başlar ve kaza taksimatına göre ayrı ayrı olarak tesbit olunur.

Orman kadastro işleriyle mülkiyet ve tasarruflardaki her türlü değişiklikleri ve bilâhare yapılacak tashihati, sair mütenevvi işleri, vilâyetlerdeki orman başmühendisleri idare ederler.

Beşinci fasıl

Ormanların korunması

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Ormanlardan kaim kuru ağaç, kuru kök kesmek veya çıkarmak, kuru ağaçlardan kabuk ve çıra almak, saleb, yer mantarı, kitre, soğan, koca yemiş, alıç gibi toprak mahsulâtı ile meyvaları, kuru yaprakları, toplayıp götürmek ve her çeşid artık ve yerde yatık devrilmiş kuru ağaç, toprak, kum, çakıl taşı ve taş çıkarmak ve mazi, kozalak ve sair orman tohumları

toplamak, ormanlarda avlanmak, orman idaresinden izin almağa ve bu idarenin tayin edeceği şart ve müddetlere bağlıdır.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlet ormanlarının sınırları içinde maden araştırmak için Ziraat vekâletinden, taş ocakları araştırmak için de orman idaresinden izin almak şarttır. Gerek evvelden ve gerekse yeniden ruhsat alan arayıcılar araştırmaya başlamadan evvel arayacağı yeri Ziraat vekâletine veya orman idaresine haber vermeğe ve izin almağa ve ormanlara zarar gelecek hallerde orman idaresinin göstereceği tedbirleri kabul etmeğe ve yapmağa mecburdurlar.

Taşocağı işletmek için Ziraat vekâletinden ve maden işletmek için İcra Vekilleri Heyetinden karar alınmak şarttır. Bu kararlar verilirken her hangi taşocağı veya madenin işletilmesinin ormana vereceği zarar göz önünde tutulur.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Devlet ormanları içinde yeniden yerleşilmesi ve ormanların Devlet tarafından işletilmesine ve muhafazasına müteallik yapılabraklardan başka her çeşit binalar ve ağıl inşası ve hayvanların barınmasına mahsus yerler yapılması ve yeniden tarla açılması yasaktır.

Ormanlarda umumî sıhhat ve emniyet ve menfaat icabı yapılacak her nevi bina ve tesisat ile orman hasılatı işleyeceklerin yapacakları bina ve tesisat için Ziraat vekâletinden izin almak lâzımdır.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Ormanların sınırlarından dörd kilometreye kadar uzaklıkta olan yerlerde yeniden her çeşid fabrika yapmak dahi Ziraat vekâletinin iznine bağlıdır. Ormanlara yakın müessese ve fabrikalardan çıkıp ormanlara zararı dokunan gazların zararını fenne göre azaltmağa ve gidermeğe sahipleri mecburdur.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Ormanlar içinde bulunan Devlet ve köy yolları köylerin su yollarının tamirinde tamire başlanırken mahallî orman idaresine haber verilir.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Orman sınırları dışında ve bu sınırlardan 500 metre mesafeye kadar olan yerlerde yapılacak kireç, kömür, katran, trebentin ve daha başka buna benzer ocakların yapılması orman idaresinin iznine bağlıdır.

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Orman sınırları dışında ve bu sınırlardan 100 metre mesafeye kadar olan yerlerdeki hizarlar istimlak olunabilir.

Sahipleri bunları söküp götürmek isterlerse onlara müsaade olunur.

OTUZUNCU MADDE — Doğrudan doğruya orman mahsulâtını işletmek üzere yeniden kurulacak her nevi fabrikaların açılması Ziraat vekâletinin iznine bağlıdır. Vekâlet bu izni verirken kurulacak fabrikaların kuvvetini, ormanların işletilmesindeki fennî tahammülü ve mevcut fabrikaların sayısını göz önünde tutar.

Altıncı fasıl

Devlet ormanlarının işletilmesi ve amenajmanı

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Devlet ormanları, Devlet tarafından işletilir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Orman işleri ve her türlü işletmeler Ziraat vekâletine bağlı hükmî şahsiyeti haiz ve mülhak bütçe ile idare olunan Orman umum müdürlüğü tarafından yapılır.

Bu müdürlüğün teşkilâtı ve vazifelerini ifa tarzı ayrı bir kanun ile tesbit olunur.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Kesilecek ağaçlar kuru ormanlarında numaralanır ve dibleri Devlet çekici ile damgalanır, numara ve damga dib kütükte kalacak surette kesilir. Dib kütüğün yüksekliği dib kutrunun yarısını geçemez. Baltalıklarda ise kesilmeyerek kalacak olan ağaçlar eyice belli olacak şekilde işaretlenir.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Devlet orman çekici modeli, yapılacak nizamnamede gösterilir.

Çekicin aid olduğu memurlardan gayrisi tarafından kullanılması yasaktır.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Her tomruk tam ortasından kabuksuz olarak haçvarî pergel ile ölçülür. Numarası, kalınlığı, boyu, nevi deftere yazılır. Mahrukat odunu kabuklu olarak ster üzerinden kaydolunur.

OTUZ ALTINCI MADDE — Parası verilmeden ve nakliye tezkeresi alınmadan, istif yerlerinden nakliyat yapılamaz. Nakliyat orman idaresinin göstereceği yollardan yapılır. Nakliye tezkereleri daima nâkilerin üzerinde bulunub talep vukuunda gösterilir.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Ormandan çıkan kerestelik hasılatın bedel tarifeleri muntakalar itibarile ve piyasa rayiçlerine göre Orman umum müdürlüğü tarafından tanzim edilerek, Ziraat vekâletince tasdik olunur.

Diğer nevi orman hasılatının bedel tarifeleri her kazada mahallî piyasalar göz önünde tutulmak şartile, orman idaresinin o kazadaki en büyük memurunun iştirakile idare heyetleri tarafından tanzim edilerek Orman umum müdürlüğü tarafından tasdik olunur.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Ormanlar, baltalık ve kuru usullerine göre tanzim ve orman işleri umum müdürlüğü tarafından tasdik olunacak amenajman plânlarına tevfikân işletilir.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Devlet ormanlarındaki katiyat ve istif her revire göre hazırlanan amenajman plânlarına müsteniden orman idaresi tarafından yapılır.

Her tomruk kesildiği mahalden numaralandıktan ve orman çekici ile damgalandıktan sonra istif mahallerine sevk olunur. Damgasız tomrukların taşınması yasaktır.

Tomruk istihsalinden sonra ormanda bakiye kalan enkazın toplanıp çıkarılması için orman idaresi köylülere müsaade vermekte muhtardır. Bu kısmın istif olunması şart olmadığı gibi mukabilinde bir bedel de alınmaz.

KIRKINCI MADDE — Büyük mikyasta ve mühim tesisatı icap ettirecek olan ormanlar İcra Vekilleri Heyeti tarafından karar verilmek şartile orman idaresile millî sermayeli Türk şirketleri veya millî bankalar tarafından müştereken işletilebilir.

Yedinci fasıl

Otlak ve mera işleri

KIRK BİRİNCİ MADDE — Devlet ormanlarının ağaçlı yahud ormandan açılmış çıplak yerlerinde yaylak, kışlak, otlak ve sulama gibi hakları olanlar,

bu haklarının taallûk ettiği kısımlar ormanların içinde bulunuyorsa orman idaresi tarafından gösterilecek yollardan girip çıkmağa ve ağaçlarla fidanlara zarar yapılmaması için idare tarafından alınacak diğer nevi tedbirlere riayete mecburdurlar. Bu hak sahipleri tiftik keçisi, kara keçi, ve deve hayvanlarını bu yerlere sokamazlar.

KIRK İKİNCİ MADDE — Devlet ormanlarındaki otlaklara hayvan sokulup otlatılmasına orman mühendisleri tarafından tanzim ve mafevk orman baş mühendislerince tasdik olunacak plânlara göre Orman umum müdürlüğünün izni ile müsaade olunur.

Plânda, otlatılacak hayvanların cins ve neveleri gösterilir.

Yanmış olan orman yerlerine hiç bir suretle hayvan sokulamaz.

Plânlar, otlak zamanından evvel tanzim ve tasdik olunur.

Kuraklık gibi fevkalâde ahvalde Ziraat vekâletinin izni ile muvakkat olarak Devlet ormanlarının zarar vermeyecek yerlerinde hayvan otlatılabilir.

Sekizinci fasıl

Muhafaza ormanları

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Ormansızlık yüzünden arazi kayma ve yağmurlarla yıkanma tehlikesine maruz olan yerlerdeki ormanlarla meskûn mahallerin havasını, demiryollarını, şoseleri, ziraat edilen mahalleri çığ, sel gibi zararlardan koruyan ve buraları toz fırtınalarına karşı muhafaza eden, nehir dolmalarının önüne geçen, memleket müdafaası için muhafazası zarurî olan ormanlar İcra Vekilleri Heyeti kararla muhafaza ormanı olarak ayrılabilirler.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Mülkiyeti Devletten başkasına aid olan ormanların muhafaza ormanı olarak ayrılması icab ederse bu ormanlarla alelûmum muhafaza ormanlarının tamamlanması için bunlara eklenmesi lâzım gelen yerler İcra Vekilleri Heyeti kararla istimlâk olunur.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Muhafazaya ayrılan ormanlar belli olacak surette münasib işaretlerle sınırlanır.

KIRK ALTINCI MADDE — Muhafaza ormanlarının korunması bunlardan ne dereceye kadar katiyat yapılabileceği ve ne suretle istifade edilebileceği Orman umum müdürlüğü tarafından tayin edilip Ziraat vekilligince tasdik olunacak hususî usul ve şartlara bağlıdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Umuma mahsus ormanlar

Birinci fasıl

Sınırlama ve harita

KIRK YEDİNCİ MADDE — Köy, belediye, idarei hususiye gibi amme müesseselerine aid umuma mahsus ormanların sınırlanması işini dahi beşinci maddede yazılı tahdid komisyonları yapar. Komisyonların masrafı Devlete, sınırlama işleri ve masrafları alâkadar müesseselere aiddir.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Umuma mahsus ormanların içinde veya ormandan açılmış çıplak yerlerindeki otlak, yaylak, kışlak ve sulama gibi haklar, açılmış tarlalar ve her nevi malların ormana ziyarı dokunduğu anlaşılırsa Orman umum müdürlüğünün muvafakatile alâkahıları bunları istimlâk edebilir.

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Umuma mahsus ormanların komisyonlarca tahdid olunacak sınırlarını alâkadarları tahdid tarihinden itibaren iki sene içinde hendek açmak, kuru duvar yapmak, sabit kayalar üzerinde işaretler hâkketmek veya yeniden sabit işaretler dikmek suretile belli etmeğe mecburdurlar.

ELLİNCİ MADDE — Umuma mahsus ormanların haritalarını, orman idaresi yapar. Bu iş için dahi müesseselerden masraf istenemez.

İkinci fasıl

Umuma mahsus ormanların idaresi ve korunması

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Umuma mahsus ormanların idaresi ve korunması, bu kanun hükümlerine göre bunlara sahip olan müesseselere aiddir.

ELLİ İKİNCİ MADDE — Umuma mahsus ormanların korunması bu müesseseler tarafından seçilip orman idaresince kabul olunan bekçiler marifetile temin olunur. Vüsatı 1000 hektara kadar olan ormanlar için bir bekçi tayini mecburidir. Daha geniş ormanlarda her bin hektar ve küsuru için birer bekçi ilâve ve beş bekçiye bir bekçibaşı ve 5000 hektara varan saha için ayrıca bir mühendis veya fen memuru tayin olunur. Mühendis veya fen memurunun tayini orman umum müdürlüğüne aiddir. Bunların ücret ve maaşlarını orman sahipleri öder.

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Devlet ormanlarına aid 24, 25, 26, 28, 33, 35 36, 41 ve 42 nci maddeler hükmü umumî ormanlarda da tatbik olunur.

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Umumî ormanlarda Devlet ormanlarına aid 23 ncü maddede yazılı şekilde istifade edeceklere izin verme salâhiyeti bu ormanlara sahip olan müesseselerin salâhiyetli memurlarına aiddir. Ancak müesseseler Orman umum müdürlüğünün bu ormanlara zarar gelmemesi bakımından bu nevi istifadelerin tahdidi veya tanzimi yolunda göstereceği tedbirlere riayete mecburdurlar.

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — Umumî orman sahipleri icab ederse bedel tarifesini kendileri yaparlar.

Üçüncü fasıl

İşletme ve imar işleri

ELLİ ALTINCI MADDE — Umumî ormanları ya sahipleri işletir veya işletmeyi başkasına verebilirler. Ancak bunlar orman idaresi tarafından parasız olarak tanzim edilecek amenajman plânlarına göre işletilir. Bu plânlara riayti idare kontrol eder.

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Umumî orman sahipleri orman idaresinin nezareti altında ve göstereceği şekilde ormanları imar etmek, vasıflarını yükseltmek ve ormanlar içinde mevcut yaylak, kışlak ve mera haklarının istimaline hâlel vermemek şartile orman sınırları içindeki açık ve yangın görmüş ve seyrekleşmiş kısımları ağaçlandırmak vazifesile mükelleftirler.

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Bilûmum masrafları varidatından mahsub

edilmek ve varidat fazlaları kendilerine verilmek üzere sahiblerinin teklif ve rızaları üzerine bu kabîl ormanların korunmaları, fennî idareleri ve işletilmeleri orman idaresince deruhde olunabilir.

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Umumî ormanların toprağı ile birlikte şahıslara veya müesseselere devir ve temlik İcra Vekilleri Heyetinden izin almağa bağıdır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Vakıf ormanlar

Birinci fasıl

Vakıf ormanların idareleri ve tâbi olacağı hükümler

ALTMİŞİNCİ MADDE — Evkafı sahiha ormanlarile hukuku tasarrufiyeleri mevkuf olan ormanlar hususî orman hükmüne tâbi olup bunların idare, muhafaza ve işletilmeleri mütevellilerine veya Evkaf umum müdürlüğüne aittir.

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — Yalnız âşar ve rüsumatı mevkuf olan ormanlar Devletin olub bunlar Devlet ormanları hakkındaki hükümlere tâbidir.

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — Evkafı mazbuteden olan vakıf ormanlarının bil-ûnum masrafları varidatından mahsub edilmek ve varidat fazlaları evkafa verilmek üzere fennî idareleri, korunmaları ve işletilmeleri hususunun orman idaresine verilmesine İcra Vekilleri Heyetince karar verilebilir.

BEŞİNCİ KISIM

Hususî ormanlar

Birinci fasıl

Sınırlama ve harita

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususî orman sahibleri bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren iki sene içinde ormanlarının sınırlarını tahdid ederek bu sınırları hendek açmak, kuru duvar yapmak, sabit kayalar üzerine işaretler hakketmek veya yeniden sabit işaretler dikmek suretile belli etmeğe mecburdurlar.

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Hususî orman sahibleri nizamname ile tesbit olunacak zaman ve şekilde ormanlarının haritalarını yapıp orman idaresine vermeğe mecburdurlar. Bu müddet içinde yaptırıp vermedikleri takdirde bu ormanların haritaları orman idaresi tarafından yaptırılır ve masrafları sahiblerinden alınır.

İkinci fasıl

İdare ve korunma

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Hususî ormanların idareleri, korunmaları ve işletilmeleri bu kanun hükümlerine göre sahiblerine aiddir.

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Hususî orman sahipleri 52 nci maddede gösterilen nisbet ve genişliğe göre tutacakları bekçi, bekçibaşı, mühendis veya fen memuru ile ormanlarını muhafaza ve idareye mecburdurlar. Bunların nizamnamede gösterilecek şart ve evsafı haiz olmaları ve orman idaresince kabul edilmiş bulunmaları lâzımdır. Koruma işini orman sahipleri yapmadığı takdirde bu iş orman idaresince deruhde olunur ve masrafı sahiplerinden alınır.

Üçüncü fasıl

İşletme ve imar işleri

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — Hususî ormanlar sahipleri tarafından yaptırılıp orman idaresince tasdik olunacak amenajman plânlarına göre işletilir. Bu plâna riayeti idare kontrol eder. Tayin olunacak müddet içinde bu plânları yaptırıp tasdik ettirmeyenlerin amenajman plânları orman idaresince yapılır ve masraf kendilerinden alınır.

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Devlet ormanları hakkındaki 24, 26, 28, 33, 35, 41 nci maddelerle parası verilmeden kaydi müstesna olmak üzere 36 nci maddesi ve son fıkrası hükmü müstesna olmak üzere 42 nci madde hükümleri hususî ormanlarda da tatbik olunur.

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Hususî ormanların sahipleri isterlerse bilumum masrafları varidatından mahsub edilmek ve varidat fazlaları kendilerine verilmek üzere bu ormanların fennî idareleri, korunmaları ve işletilmeleri orman idaresince deruhde olunabilir.

YETMİŞİNCİ MADDE — Hususî ormanların ruhsatname ve nakliye tezkereleri hususî olarak diğer ormanlarınkinden ayırd edilecek bir şekilde yapılır.

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Sahibli kuru ormanları bin ve baltalıklar da iki yüz hektardan küçük parçalar teşkil edecek şekilde ne parçalamb satılabilir ve ne de mirasçılar arasında taksim olunabilirler.

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — Sahibli ormanların satışları ve intikalleri tapu memurluklarınca aid oldukları mahallî orman idaresine bildirilir.

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususî orman sahipleri orman idaresinin ve receği plân dairesinde ormanlarının katiyat veya yangın sebebiyle seyrekleşmiş kısımlarını ağaçlandırmağa ve mevcut ağaçların muhafazası için lâzımgelen imarları yapmağa mecburdurlar.

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — 71 nci maddede yazılı veya daha fazla miktarda olan sahipli ormanların sahipleri müteaddid olursa bunlar içlerinden birini veya bir başkasını orman idaresine karşı mesul bir müdür olarak göstermek mecburiyetindedirler. Göstermedikleri takdirde orman idaresinin şeriklerden birisini mesul müdür seçmeğe hakkı vardır.

YETMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Sahibli ormanlarda bunların sahipleri orman mühendisleri tarafından verilen raporlarla tesbit edilecek emraz ve haşeratin tedavi ve imhasını ve her türlü tathirat icrasını temine mecburdurlar. Tayin edilecek müddet içinde orman sahipleri bunları yapmazlarsa bu işler orman idaresince yapılır ve masrafı kendilerinden alınır.

YETMİŞ ALTINCI MADDE — Vakıf ve şahıslara aid ormanlardan, amenajman plânlarında senelik tahammül olarak tesbit olunan kerestelik ve mah-

rukut miktarından ormanın bulunduğu mıntaka Devlet kaim ağaç tarifesinin dördde biri ormanın işletilip işletilmemesine bakılmaksızın her malî sene için maktuan orman hasılat remsi olarak iki taksitte alınır. Taksitin biri malî yıl başında, diğeri altı ay sonra alınır. Gününde bu resmi vermeyenler hakkında tahsili emval kanunu tatbik olunur.

ALTINCI KISIM

Müşterek hükümler

Birinci fasıl

Ağaçlandırma ve imar işleri

YETMİŞ YEDİNCİ MADDE — Orman umum müdürlüğü Devlet ormanlarının vasıflarını yükseltmek ve mevcut yaylak, kışlak ve mera haklarının istimaline hâlel vermemek şartile orman sınırları içindeki açık yangın görmüş ve seyrekleşmiş kısımları ağaçlandırmak vazifesile mükelleftir.

YETMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Orman mefhumu dışında kalan yerlerde Devletin her hangi bir dairesi tarafından yeniden orman yetiştirilmesine lüzum gösterilirse buna Vekiller Heyetince karar verildikten sonra istimlâk ve tesis masrafları alâkalı daireye aid olmak üzere Orman umum müdürlüğünce hazırlanacak ve Ziraat vekâletince tasdik edilecek ağaçlandırma plânlarına göre o yerler orman idaresi tarafından ağaçlandırılır ve buralar orman siciline alınarak hasılatı bakım masrafına karşılık olmak üzere orman idaresine bırakılır.

YETMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Devlet ormanlarının sınırları içindeki ırmak ve çay kenarlarını ve bunların kaynaklarını tanzim etmek, sellerin husulüne ve yer kaymalarına mâni olacak her türlü tahkimat ve imalâtı yapmak orman idaresinin vazifesidir. Ancak Devlet ormanı içinden geçen şimendifer hattının şoselerin ve her nevi tesisatın tahkimi ve tamiri orman idaresine malûmat verilerek alâkadar daire veya bunların sahibleri tarafından yapılır.

SEKSENİNCİ MADDE — Muayyen bir ormanı olmayan ve muhiti itibarile ağaçsız olan mıntakalardaki köy ve belediyeler kendi hudutları içinde en az beş hektar vüsatında bir orman yetiştirmekle mükelleftirler. Bu mükellefiyete tâbi olacak köy ve belediyeler ve bunların yetiştireceği ormanın cinsi ve yeri orman idaresinin en büyük memurunun iştirakile vilâyet ve kaza idare heyetlerince belli edilir.

Bu suretle orman yetiştirilecek yerlerde bu işe elverişli, Devlete aid arazi mevcut ise bu arazi, menşei ne olursa olsun köy veya belediye şahsiyeti hükmiyesi namına meccanen terk ve temlik olunur. Verilecek arazi miktarını ihtiyaca göre mahallî idare heyetleri tayin eder. Böylece arazi temin edemeyenler intifai umuma aid yerlerle köyün ve belediyenin gelir kaynağı olan yerlerden fazlasını kısmen veya tamamen köylerde ihtiyar heyetleri, belediyelerde belediye meclisleri kararı ve en büyük mülkiye memurunun tasdikı ile bu işe tahsis edebilirler.

Bu yollardan birisile arazi temin edemeyen köy veya belediyeler, bu iş için icab edecek araziye köy ve belediyelerin istimlâk kanunlarına göre ve istimlâk suretile tedarike mecburdurlar.

SEKSEN BİRİNCİ MADDE — Orman idaresi, orman yetiştirecek olan köy ve belediyelerin fidan ihtiyaçlarını karşılamak üzere muntaka orman fidanlıkları tesisine mecburdur. Fidanlıkların tesisinde bu kabîl köy ve belediyelere yakınlığı ve fidanların cins ve nevini tayinde muhite uygunluğu gözetilir. Fidanlar, alâkahlara fidanlıkta bedelsiz tevzi olunur.

SEKSEN İKİNCİ MADDE — Orman yapılacak olan bu sahalarda, orman memurunun, bu memurun bulunmadığı yerlerde ziraat memurunun daimî murakabesi altındadır.

Ancak, ağaçlandırılacak yerlerin, ağaçlandırılması, korunması ve yetiştirilmesi ve bunlara aid masrafların köy ve belediye bütçelerine konma tarzı Dahiliye ve Ziraat vekâletlerince müştereken hazırlanacak talimatname ile tesbit ve tanzim olunur.

SEKSEN ÜÇÜNCÜ MADDE — Şimendifer idareleri, Devlet, vilâyet, belediye ve köyler yeniden yapacakları demiryolları ve şoselerin kenarlarına fidan dikmek, bunları yetiştirmek ve korumakla mükelleftirler.

Şimdiye kadar yapılmış olan demiryolları ve şose kenarlarını da böylece tedricen ağaçlandırmaya mecburdurlar.

SEKSEN DÖRDÜNCÜ MADDE — Ağaç sevgisini körpe ve genç dimağlara kuvvetle aşılacak için bütün ilk ve orta mekteb talebelerine askerlere ağaçların faydalarını zihinlere yerleştirecek dersler okutturulması, bahçeleri müsaid ise mekteb ve kırsalalarda her yıl ağaç diktirilmesi ve bunların korunması için Ziraat vekâleti ile birlikte Millî Müdafaa ve Maarif vekâletleri bir program hazırlayıb tatbik ederler.

SEKSEN BEŞİNCİ MADDE — Her vilâyette valiler senenin muayyen mevzisinde ağaç bayramı tertib etmekle mükelleftirler. Bu bayramlarda her vatandaş avlusuna, yol kenarlarına, boş yerlere ağaç dikmeye ve bunları koruyub yetiştirmeğe davet olunur. Fazla ağaç yetiştirenlere mükâfatlar verilir. Bayramın ne zaman başlayacağı, kaç gün devam edeceği ve ağaç yetiştirenlerden kimlere ne miktar mükâfat verileceği vilâyet idare heyetlerince tesbit ve ilân edilir. Hususî idareler, belediyeler, köy ihtiyar heyetleri bu bayramlar için lüzumu olacak fidanları ve verilecek mükâfatı temin ve tedarik ederler. Ziraat vekâletinin fidanlıklarından da mümkün mertebe istifade olunur.

SEKSEN ALTINCI MADDE — En ufak parçası yarım hektardan ve parçaları yekûnu bir hektardan aşağı olmamak şartile yeni ağaçlandırılan arazi sahibi, teşcirden itibaren yirmi sene için bu sahalara aid bütün vergilerden muaf tutulur.

Bu sahalarda orman halinde muhafaza etmeyenlerden vergi muafiyeti kaldırılır.

Hâlî arazide ağaçlandırma yapmak isteyenler vali veya kaymakama müracaat ederler. Bu yerlerin halî araziden olduğu anlaşıldıktan sonra orman memurları tarafından yapılacak ağaçlandırma plânına göre ağaçlandırma işine vilâyet veya kaza idare heyetlerince izin verilir.

Orman teşkilâtı bulunmayan vilâyetlerde ağaçlandırma plânını Ziraat memurları yapar. Plânlar meccanen yapılır.

Ağaçlandırılan saha; ağaçlandırılmasını takib eden beşinci senenin sonunda idare heyetleri kararile ağaçlayana temlik edilir. Ağaçlanan sahayı orman halinde muhafaza etmeyenlerden temlik edilen yer geri alınır.

SEKSEN YEDİNCİ MADDE — Orman sınırları dışında olupta yeniden orman yetiştirilmesine Vekiller Heyetince karar verilecek olan yerler Orman umum müdürlüğünce hazırlanıp Ziraat vekilliğince tasdik edilecek ağaçlandırma plânlarına göre orman idaresi tarafından ağaçlandırılır.

İkinci fasıl

Orman yangınlarının söndürülmesi

SEKSEN SEKİZİNCİ MADDE — Ormanların içinde ve yakınında ateş veya yangın alâimi görenler bunu derhal orman idaresine veya en yakın muhtar, jandarma daireleri veya mülkiye âmirlerine haber vermeğe mecburdur.

SEKSEN DOKUZUNCU MADDE — Ormanlarda yangın olduğunda yangına yakın köy ve beldelerin 18 yaşını bitirip elli yaşını doldurmamış bütün erkek nüfusu beraberlerinde mevcut balta, kürek, kazma, destere gibi yangın söndürmeğe yarayacak aletleri ile yangın yerine gitmeğe ve yangını söndürmeğe mecburdurlar.

Bu gelenler yangını söndürmeğe kâfi gelmezse daha ilerideki köy ve belde halından mükellef olanlar da yangın yerine gönderilirler. Aynı şekilde vali, kaymakam, nahiye müdürü ve köy muhtarları ve civarındaki asker ve jandarma kıta kumandanları yangın mahalline yardımcı göndermeğe ve icabında bizzat gitmeğe mecburdurlar.

DOKSANINCI MADDE — Yangın söndürülmesinde çalışanların bu yüzden hasara uğrayan malları Devlet ormanlarında orman idaresi; diğer ormanlarda alâkalıları tazmine mecburdurlar.

DOKSAN BİRİNCİ MADDE — Ormanlarda yangın söndürülmesi için gideceklerin muayyen tarifeli vasıta ile hareket ettikleri takdirde ücreti orman idaresi tarafından ödeneceği gibi müstacel zamanlarda salâhiyetli memurların görecekları lüzum üzerine bunlar kamyon, araba gibi diğer vasıtalarla da gidebilirler. Bunların ücreti de orman idaresi tarafından ödenir.

Bunlara söndürme işinde çalıştıkları müddetçe Devlet ormanlarında orman idaresi, diğer ormanlarda alâkalılar tarafından parasız ekmek verilip başkaca ücret verilmez.

DOKSAN İKİNCİ MADDE — Yangın söndürülürken sakatlananlara sakatlık derecesine göre ve ölenlerin ailesine, polis ve jandarma efradına verilen tazminat kadar Devletçe para verilir. Yaralananlar en yakın hastaneye sevkedilirler. Bütün hastaneler bu gibi sakatlanmaları hemen kabule mecburdur. Devlet ve amme müessesesi hastanelerinde bunlar parasız bakılır. Hususî hastanelerde bakma parasını orman idaresi öder.

DOKSAN ÜÇÜNCÜ MADDE — Orman yangınları için çekilen telgrafları, telgrafhane, demiryol itasyon memurları parasız ve acele çekmeğe ve telgrafı alan memurlar da bunu hemen mahalline göndermeğe mecburdurlar.

DOKSAN DÖRDÜNCÜ MADDE — Mahallî Hükûmetin veya orman memurlarının sevk kâğıdı üzerine istasyon memurları yangını söndürmek üzere gidecek olanları asker tarifesiyle ve mahsubu bilâhare yapılmak üzere yangına civar olan mahalde indirmek şartile yolcu veya marşandiz katarile göndermeğe mecburdurlar.

Üçüncü fasıl*Ormanlardaki artıkların temizlenmesi*

DOKSAN BEŞİNCİ MADDE — Bütün ormanlarda yapılacak kesimlerden kalacak ve zarar verecek olan artıkların ya ormanın boş mahallinde toplatılması veyahud orman haricine çıkarılması mecburidir.

Dördüncü fasıl*Orman memurlarının tahlifi ve silâh taşıma hakları*

DOKSAN ALTINCI MADDE — Bütün orman mühendis, fen memuru, idare, koruma memurları vazifeye başlamazdan evvel buldukları kaza veya vilâyet merkezlerindeki sulh hâkimleri tarafından yemin ettirilerek buna dair kendilerine bir vesika verilir.

Yemin : «Vazifemi ifa ederken Cümhuriyet kanunlarının hükümlerinden ayrılmayacağıma, doğruluk ve namuskârlık icablarına riayet edeceğime and içerim» şeklinde olur.

DOKSAN YEDİNCİ MADDE — Bütün ormanlarda vazife gören memur ve müstahdemler memuriyet derecelerine göre şekilleri nizamname ile tesbit edilecek elbise giyeceklerdir.

Bunların her birisi Orman umum müdürlüğüne verilmiş bir hüviyet cüzdanı taşıyacaklardır.

DOKSAN SEKİZİNCİ MADDE — Orman mühendis ve fen memurları ile idarece münasib görülecek diğer memurlar, bekçi başılar ve bekçiler Hükûmetin seçeceği bir silâh ile teçhiz olunurlar.

Orman bekçileri ve bekçi başıları orman suçlarına aid delilleri bir zabıt varakası ile tesbit, müsadereci icab eden malları zapt ve icabında suç faillerini yakalamak vazifesile mükelleftirler.

Orman bekçileri ve bekçi başıları kendi mıntakaları dahilinde her nevi suç faillerini yakalamakta, zabitanın taleb edeceği muaveneti yapmaya da mecburdurlar.

DOKSAN DOKUZUNCU MADDE — Her sınıf orman bekçi ve bekçi başıları muvazzaf oldukları orman mıntakalarında av tezkeresi olmayanların ve orman idaresinden izin almamış olanların avlanmalarını meneder ve zabıtai saydiye nizamnamesi hükmüne göre bu gibilerin av silâhlarını dahi musadereye salâhiyetlidirler.

YÜZÜNCÜ MADDE — 98 nci maddeye göre silâh taşımaya salâhiyeti olan orman memurları kendilerine verilen silâh ve levazımını temiz tutmağa mecburdurlar. Bunları hiç bir sebep ve bahane ile başkalarına veremez ve satamazlar. Aksi harekette bulunanlar inzibatî cihetten 2049 numaralı kanun hükümlerine ve cezaî cihetten de Türk ceza kanunu hükümlerine tâbi tutulurlar.

YÜZ BİRİNCİ MADDE — Silâh taşımaya salâhiyetli olan orman memurları ancak Türk ceza kanununun 49 ncu maddesinde yazılı hallerde silâhlarını kullanabilirler.

YÜZ İKİNCİ MADDE — Umuma mahsus ormanlarla hususî ormanlardaki bekçi ve bekçi başıları dahi Devlet ormanlarındaki bekçi ve bekçi başıların vazife ve salâhiyetlerini haizdirler.

Beşinci fasıl

Cezâ hükümler

YÜZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun ikinci maddesine göre ağaç katiyatı orman idaresinin iznine tâbi tutulan mntakalardaki ağaçları bu idareden izin almadan kesenler, sökenler veya bu ağaçların kurumasını icab ettirir işleri yapanlar ceza kanununun 516 ncı maddesinin 1 ncı fıkrasında yazılı ceza ile cezalandırılır. Eğer bunları ağaçların sahipleri yaparlarsa bir aya kadar hafif hapis veya 20 liradan 100 liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler.

YÜZ DÖRDÜNCÜ MADDE — 17, 18, ve 19 ncü madde hükümlerine göre zatî ihtiyaçları için kendilerine verilen kerestelik ağaç veya mahrukatı başkasına satanlar, satılan şeyin miktarı nazarı itibare alınarak 100 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılır.

YÜZ BEŞİNCİ MADDE — Ormanlardaki yaş ağaçların kabuğunu soyanlar ve bu ağaçları yaralayanlar, boğanlar, tepelerini veya teknil dallarını koparanlar veya kesenler, bunlardan çıra ve valamuk çıkaranlar, burç alanlar, orman örtüsünü kaldıranlar, orman toprağını kuvvetlendirmek için dikilen her çeşit nebatları zedeleyenler veya koparanlarla ruhsatsız ağaç kesenler yapılan zararın ehemmiyeti nazarı itibara alınarak bir haftadan altı aya kadar hapis ve beş liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır. Ağaç kesmeden gayri hallerde yapılan zarar çok hafif olursa yalnız para cezası hükmedilir. Bu suretle çıkarılan ağaç ve mahsullerin musaderesine de karar verilir. Taleb halinde ayrıca tazminata da hükümlenir. Bu tazminat Devlet ormanları için yapılan mntaka tarifesinde gösterilen bedeldir.

YÜZ ALTINCI MADDE — Geçen maddede yazılan işleri orman sahipleri yaparsa yapılan zararın miktarına göre bir haftadan üç aya kadar hapis veya 5 liradan 500 liraya kadar ağır cezayı nakdî ile cezalandırılırlar.

YÜZ YEDİNCİ MADDE — İzin almadan 23 ncü maddede yazılı işleri yapanlarla bu işleri yapması için orman idaresince tayin olunacak şartlara riayet etmeyenler bir aya kadar hafif hapis veya 30 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılır. ve bu suretle çıkarılan mahsullerin musaderesine de karar verilir.

YÜZ SEKİZİNCİ MADDE — 24 ncü maddeye göre izin almadan ormanlarda maden veya taş ocakları açanlar elli liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar ve açtıkları ocaklar kapatılır başkaca zarar gelmiş ise tazmin ettirilir. İzinle bu nevi ocakları açanlar tayin olunacak tedbirlere riayet etmezlerse bu cezanın yarısı hükümlenmekle beraber bu tedbire riayet edilinceye kadar ocakları idarece işlemekten menolunur.

YÜZ DOKUZUNCU MADDE — 25 ncı maddede yasak olduğu yazılı işleri yapanlarla bu maddede yapılması izne bağlı işleri izinsiz yapanlar 15 günden bir seneye kadar hapisle cezalandırılır ve talep halinde zarar varsa tazminata da hükümlenir.

YÜZ ONUNCU MADDE — İzin almadan 26 ncı maddede yazılı yerlerde fabrika yapanlar 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır ve fabrikanın işlemesi men edilir. Bu yerlerde izinle yapılan fabrikalardan çıkan zararlı gazleri orman idaresince tayin olunacak müddet içinde izale etmeyenlerden 50 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınır ve zarar izale edilinceye kadar idarece fabrika işlemekten menolunur.

YÜZ ON BİRİNCİ MADDE — 28 nci maddede yazılı işleri izin almadan ya panlar türk ceza kanununun 526 nci maddesinin 1 nci fıkrasındaki ceza ile cezalandırılır ve açılmış olan ocak kapatılır.

YÜZ ON İKİNCİ MADDE — Devlet çekicile damgalanan ağaçları keserken bu damgayı 34 ncü maddede yazılı şekilde dip kütükte bırakmayan veya yüksek kesenlerle nakliye tezkeresi almaksızın ormandan ağaç çıkaranlar ruhsatsız ağaç kesenlere verilecek ceza ile cezalandırılır. Nakliye tezkeresiz çıkarılan ağaçların musaderesine de karar verilir.

YÜZ ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Ormanda kesilen ağaçlardan yapılacak tomrukları damgasız olarak istif mahalline veya başka tarafa götürülenlerle her nevi ormanlarda 41 nci madde hükmüne muhalif hareket edenler 5 liradan 25 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılır. Damgasız nakledilen tomrukların musaderesine de karar verilir.

YÜZ ON DÖRDÜNCÜ MADDE — 42 nci maddeye göre izin almaksızın her nevi ormanlara kasten hayvan sokanlar, sokulan hayvan adedi nazarı itibare alınarak bir aya kadar hafif hapis ve 50 liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılır. Kayidsizlik ve teseyyüb eserile hayvan girmiş ise veya mezkûr maddede yazılı surette gösterilecek şart ve tedbirlere riayet edilmemişse yalnız para cezası hükmolunur.

YÜZ ON BEŞİNCİ MADDE — Ormanların içinde veya yakınında ateş veya yangın alâmi görüldüde bunu 88 nci maddede yazılı yerlere haber vermeyenler veya söndürülmesi mümkün olubda bunu söndürmeyenler 50 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılır.

YÜZ ON ALTINCI MADDE — 89 nci maddeye göre ormanlarda vukua gelecek yangınları söndürmek için salâhiyetli memurlar tarafından yangın mahalline gitmeleri emrolunduğu halde gitmeyenlerle gidibde çalışmayanlardan kaymakam veya valinin kararile 5 liradan 10 liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu kararlar katidir. Mezkûr maddede yazılı memurlardan yangın yerlerine yardımcı göndermeyenlerle alâka göstermeyenler türk ceza kanununun 230 ncu maddesinin 2 nci fıkrasına göre cezalandırılırlar.

YÜZ ON YEDİNCİ MADDE — Muhafazaya ayrılmış ormanlarda ormanlara müteallik suçları işleyenlerin müstahak olacakları ceza üçte birden yarıya kadar arttırılarak hükmolunur.

YÜZ ON SEKİZİNCİ MADDE — 63 ncü maddede yazılı müddet içinde ormanlarının sınırlarını muayyen işaretlerle belli etmeyen orman sahiblerinden 20 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu cezanın infazından sonra altı ay içinde yine bu mükellefiyeti ifa etmezlerse verilecek ceza elli liradan ek-sik olmaz.

YÜZ ON DOKUZUNCU MADDE — Hususî orman sahipleri 73 ncü madde hükmüne göre mükellef oldukları ağaçlandırma ve imar işlerini tayin olunacak müddet içinde verilecek plân dairesinde yapamadıkları ve 95 nci madde hükmüne göre temizleme mükellefiyetini yine tayin edilecek müddet içinde ifa etmedikleri takdirde kendilerinden 10 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınır. Bu cezanın infazından sonra kendilerine yeniden verilecek münasib mühlet içinde yine yapmazlarsa bu işler orman idaresi tarafından yapılır ve masrafı kendilerinden alınır.

YÜZ YIRMİNCİ MADDE — 105, 106, 107, 112, ve 113 ncü maddelere göre musaderesine karar verilecek olan malları bunların kanunsuz olarak kesildiğini, nakledildiğini veya toplandığını bildiği halde satın alanlar, taşıyanlar, işleyenler, kabul edenler veya gizleyenler bu malların miktarına göre beş liradan 200 liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır ve malların bunların elinden musaderesine karar verilir. Musadere olunacak malları taşıyan vasıtalar dahi suçta medhali olmayan kimselere aid olmamak şartile zapt ve musadere olunur.

YÜZ YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Ormanlardan verilen ağaç ve sair mahsulâtı tayin edilen müddetler içinde makbul mazereti olmaksızın çıkarmayanların bu malları orman idaresince ya istif mahalline veyahud da münasib bir mahalle naklettilir ve masrafı kendilerinden alınır. Keyfiyet mal sahibine yazı ile bildirilir. İhbardan sonra vuku bulan her türlü zarar ve ziyandan Devlet mesul olmaz.

YÜZ YIRMİ İKİNCİ MADDE — Ağaçlara vurulan resmî damga ve numaraları bozanlar ve orman sınırlarındaki taksimat ve saireye mahsus işaretleri ve levhaları kaldıranlar, belirsiz edenler, yerlerini değiştirenler bir aya kadar hafif hapis ve 50 liraya kadar hafif para cezasile cezalandırılır.

YÜZ YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Orman içinde kimlerin ne gibi ahvalde ateş yakacaklarına ve bu gibilerin ne gibi tedbirlere riayet edeceklerine dair nizamname gösterilecek şart ve ihtiyatî tedbirlere riayet etmeyerek ateş yakanlar ve ormanlar içine sönmemiş sigara atanlar Türk ceza kanununun 566 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılır.

YÜZ YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Orman mühendislerinin gösterecekleri lüzum üzerine mahallin en büyük mülkiye memuru kuraklık veya yangın olupta henüz söndürülmüş fakat sirayet ihtimalleri tamamen bertaraf edilmemiş olmak gibi fevkalâde zamanlarda muavyen bir müddet için ormanlara girmeği men ve oralardaki işleme ameliyatının tatilini emredebilirler. Bunlara riayet etmeyenlerden 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Altıncı fasıl

Suçların takibi

YÜZ YIRMİ BESİNCİ MADDE — Orman bekçileri ve bekçi başları orman suçlarına aid tutacakları zabıt varakalarını zaptedecekleri alâtı cürmiye ve nakil vasıtaları ile derhal bağlı olduğu âmire gönderirler. Âmir de vakit geçirmeksizin bunları Cümhuriyet müddeiumumisine tevdi eder. Hüviyeti anlaşılamayan suçluları en yakın zabıta merkezine götürmeğe salâhiyetlidirler.

YÜZ YIRMİ ALTINCI MADDE — Bu kanunda cezaları tayin edilen orman suçlarına müteallik davalar sulh hâkimleri tarafından görülür.

Orman suçlarına aid davalar mahkemelerce acele mevaddan sayılır.

YÜZ YIRMİ YEDİNCİ MADDE — Orman suçlarından dolayı tutulan ağaç, tomruk, kereste, mahruk ve sair mahsulât ile nakil vasıtaları bekçi ve bekçibaşları tarafından zaptedilerek muhafaza edilmek üzere en yakın belediyeye veya köy muhtarına veya muhtarın vekiline bu da bulunmazsa ihtiyar heyeti azasından birine makbuz mukabilinde teslim olunur. Bunlardan çürüyecek ve bozulacak olanlarla muhafazası müşkil bulunanlar sulh mahkemesi kararı ile en yakın pazar mahalline götürülerek idarenin satış komisyonu marifetile ve açık arttırma ile satılır. Masraflar çıktıktan sonra geri kalan para emanet olarak bankaya yatırılır. Mahke-

mece bunların iadesine karar verilirse mevcut olanlar aynen, satılanların bedelleri iade olunur ve nakil masraflarından başka hiç bir masraf alınmaz.

YÜZ YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Orman içinde kim tarafından kesildiği veya hazırlandığı belli olmayan ağaçları ve sair orman mahsullerini orman idaresi usulen satar. Bunların bedeli irad kaydolunur.

YÜZ YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Orman bekçi ve bekçibaşları ormanlar içinde hüviyeti anlaşılamayan ve hal ve vaziyetleri şüphe uyandıran kimseleri en yakın köy muhtarına veya ihtiyar heyetine veya zabıta merkezine götürüp teslim salâhiyetlidirler.

Muhtar veya ihtiyar heyetleri de hüviyetlerini tesbit edemedikleri bu gibileri zabıtaya teslim ile mükelleftirler.

YÜZ OTUZUNCU MADDE — Ormanlarda başı boş görülen hayvanlar en yakın köy muhtarlarına veya belediyelere makbuz karşılığı teslim olunur. Hayvan sahibi zuhur edib zabıt varakasını imza ederse hayvan kendisine verilir. Muhtara veya belediyeye teslimden itibaren 15 gün içinde sahibi bulunmayan hayvanlar idarece usulen satılarak bedeli bankaya yatırılır. Bankaya yatırıldıktan sonra bir sene içinde sahibi zuhur etmezse bu bedel orman idaresince irad kaydolunur.

Hayvan sahibi bakma masraflarını ödemeğe mecburdur.

YÜZ OTUZ BİRİNCİ MADDE — Orman suçlarından mütevellid aranmayı icab ettiren haller, ceza muhakemeleri usulü kanununun 97 nci maddesinde yazılı tehirinde mazarrat umulan hallerden sayılır ve bu aramaları, orman bekçi ve bekçibaşları mezkûr 97 nci madde hükmüne tevfikân yaparlar.

YÜZ OTUZ İKİNCİ MADDE — Bu kanunda cezaları tayin olunan orman suçluları için dava müruru zamanı bir sene ve ceza müruru zamanı iki sene dir.

Muvakkat hükümler

MUVAKKAT MADDE 1 — Mülkiyeti Devletten başkasına aid ve bu kanunun meriyeti tarihinde mevcut olan ormanlardan:

A - Devlet ormanlarına bitişik olanlar; köylülerin şahsî mülkiyetinde olupta sahaları miktarı elli hektarı geçmeyenler hariç olmak üzere miktarları ne olursa olsun,

B - Devlet ormanlarına bitişik olmayanlar; sahaları miktarı bin hektarı geçenler Devletçe istimlâk olunur.

Köy ve belediye orta malı ormanlarla mazbut vakıflardan olan ormanlar bu hükümden müstesnadır.

Bu istimlâk muameleleri kanunun meriyeti tarihinden itibaren nihayet iki sene içinde ikmal olunur.

MUVAKKAT MADDE 2 — Birinci muvakkat madde mucibince istimlâk edilecek olan ormanların istimlâk bedeli 1936 malî yılındaki arazi vergisine esas olan kıymettir.

İstimlâk edilecek olan ormanın 1936 malî yılında arazi vergisine matrah olacak kıymeti bulunmadığı takdirde bu kıymet 2901 numaralı arazi tahrir kanununun da yazılı tahrir komisyonları marifetile 1331 yılı rayicine göre takdir edilerek

usulü dairesinde katiyet iktisab ettikten sonra bunun 6 misli istimlâk bedeli addolunur.

MUVAKKAT MADDE 3 — İstimlâk edilecek ormanlar Ziraat vekâletince mahallinin en büyük mülkiye memuruna bildirilir. Bunlar, tayin olunan kıymeti gösterir ihbarname ile bir ay içinde ferağ muamelesinin icrası lüzumunu usulu dairesinde sahibine tebliğ ederler. Bir ay içinde ferağ muamelesini icra etmeyenlerin rıza ve muvafakatlerine bakılmayarak istimlâk bedeli Ziraat bankasına tevdi edildikten sonra bu ormanlar Hazine namına, bir gûna harç ve resim alınmaksızın tapuda tescil edilirler.

MUVAKKAT MADDE 4 — Ormanların Devlet tarafından işledilmesi bütün ormanlar için defaten tatbik edilmeyip vilâyetler üzerinde tedricen tatbik olunur. Ve nihayet on sene içinde ikmal edilir.

MUVAKKAT MADDE 5 — Bu kanun meriyet mevkiine girdiği tarihten evvel mukavele ile işletilmeleri hakikî veya hükmî şahıslara verilmiş olan Devlet ormanlarının işletilmeleri eğer mukavelelerindeki müddetler daha evvel hitam bulmuyorsa nihayet on seneyi geçmemek üzere İcra Vekilleri heyeti kararile bu şahıslar uhdesinde bırakılabilir.

Bu hükümlere göre mukaveleleri feshedilecek olanlara verilecek tazminat bu işletme için orada yaptıkları lüzumlu tesisat ve inşaatın mukavelenin feshedildiği zamandaki bunların mukavele şartlarına göre Devlete intikal edip etmiyecekleri de nazara alınarak takdir edilecek kıymetlerinden ibaret olacaktır.

MUVAKKAT MADDE 6 — Devlet işletmesinin henüz teessüs etmediği yerlerde memleketin umumî veya mahallî kereste veya mahrukat ihtiyacı göz önünde tutularak tahammülleri müsaid olan ormanlardan muvakkat plân ve raporlarla ve kısa müddetli mukavelelerle kerestelik veya mahrukat ağaçları satışa çıkarılır.

Bunlardan başka maden ocaklarında kullanılacak direklerle resmî dairelerin telefon ve telgraf direkleri, travers ve köprü ve tünel ihtiyaçları için tahammülleri müsaid olan ormanlardan tarife bedelle ağaç verilir.

MUVAKKAT MADDE 7 — Devlet işletmesi henüz teessüs etmeyen yerlerde (18) nci maddenin 1 nci fıkrası ile (19) ncu maddede yazılı kimselere ihtiyaçları için o maddelerde gösterilen bedel ile kerestelik veya mahrukat için ağaç verilir.

(18) nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı geçimleri ötedenberi kendi vasıtaları ile iç pazarlara getirip sattıkları kereste, odun ve kömüre bağlı olan köylülerin iş-tirak edebileceği miktarda kerestelik veya mahrukat için ağaçlar satışa çıkarılır.

MUVAKKAT MADDE 8 — Plânları yapılab tasdik edilinceye kadar vakıf ve hususî ormanlardan 76 nci madde mucibince alınacak hasılat resmi yerine, katedecekleri kerestelik ve mahrukat için Devlet ormanları kaim ağaç tarifesinin nısfı, orman hasılat resmi olarak tahsil olunur.

Son maddeler

YÜZ OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun tatbik suretini gösterir bir nizamname yapılır.

YÜZ OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — 1 kânunu sani 1285 tarihli orman nizamnamesi ve zeyilleri ve tersane ve tophane idarelerine muktazi kerestenin tedarik ve itasına dair 1 kânunusani 1285 tarihli nizamname ve devairi resmîyeye lüzumu olan ve fıkara ahaliye tevzi edilecek mahrukat ile ciheti askeriyeye lüzumu

olan telgraf ve telefon direkleri ve mahrukatın bilmüzayede tarife bedeli üzerinden resmi alınarak ita edilmesine dair 109 numaralı kanun ve meccanen kereste katına müsaade itasına dair 239 numaralı kanun ve Devlet ormanlarından köylülerin intifa hakkına dair 484 numaralı kanun ile zeyli ve bilûmum ormanların fennî usul dairesinde idare ve işletilmeleri hakkındaki 504 numaralı kanun ile zeyli ve 2510 numaralı iskân kanununun ormanlara taallûk eden hükümlerile bu kanuna muhalif bilûmum ahkâm mülgadır.

YÜZ OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun hükümleri 1 haziran 1937 tarihinden itibaren yürümeğe başlar.

YÜZ OTUZ ALTINCI MADDE — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yerine getirir.

16 şubat 1937

<i>Cumhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	9 - II - 1937 ve 1/294												
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	16 - II - 1937 ve 4/115												
<i>Bu kanunun muzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	<table> <thead> <tr> <th>Cild</th> <th>Sayfa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>132</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>86,147</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>12:13</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>88,112:133,144:160</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>4:29,90:106</td> </tr> </tbody> </table>	Cild	Sayfa	5	132	10	86,147	11	12:13	15	88,112:133,144:160	16	4:29,90:106
Cild	Sayfa													
5	132													
10	86,147													
11	12:13													
15	88,112:133,144:160													
16	4:29,90:106													